

Aan de fractie VVD

Valkenburg, 26 augustus 2025 **27 AUG. 2025**

Betreft: Antwoord art. 32 vragen VVD inzake ophalen oud papier.
 Ons nummer: Z. 1250967.
 Behandeld door: Saskia Hermens.

Geacht raadsfractie VVD,

Wij hebben uw brief d.d. 28 juli 2025 in goede orde ontvangen. Hieronder volgt een korte geschiedenisschets en beantwoording van uw vragen:

Het inzamelen van papier door verenigingen is ongeveer begonnen rond 1990. In die tijd was er nog geen verplichting voor gemeenten om papier in te zamelen. Vrijwilligers zorgden toen zelf nog voor eigen voertuigen voor het inzamelen. Er is destijds een regeling opgesteld waarin een vergoeding is vastgelegd voor de vrijwilligers. Hoe de oude regeling tot stand is gekomen is niet meer in onze organisatie te achterhalen, maar wel zeker is dat dit eind vorige eeuw was. De vergoeding per aansluiting bedroeg €4,54 en eerder fl. 10,-. In 2010 is er voor gemeenten wettelijk een inzamelverplichting gekomen.

Hoe zag de oude vergoeding eruit?:

- De oude regeling bestond uit een kilo prijs (€25,00 per ton) voor het ingezamelde papier en karton, vermeerderd met
- Een premie per aansluiting van € 1,59 per jaar.
- En een garantiebedrag van € 4,54 per aansluiting voor het geval een vereniging niet 118 kg OPK per jaar per aansluiting papier of karton inzamelt.

Hoe ziet de nieuwe vergoeding eruit?:

- Een vergoeding van € 45,- per ton ingezameld papier.

In juni 2021 heeft er in het college een evaluatie van de papierinzameling voorgelegen hieruit bleek dat de ingezamelde tonnages steeds verder afnamen (er is minder aanbod, minder kranten, folders en tijdschriften). Hierdoor kwam het steeds vaker voor dat de vereniging de minimale opbrengst in hoeveelheden niet behaalden en daardoor automatisch het garantiebedrag ontvingen. In 2021 is op basis van de evaluatie voor de eerste keer besproken om in de toekomst de bestaande systematiek los te laten en de verenigingen een vergoeding te betalen op basis van de werkelijk opgehaalde tonnages.

Stadhuis:

Telefoon 14 - 043
 Fax 043 - 60 16 825
 Internet <http://www.valkenburg.nl>

Bezoekersadres:

Park Dersaborg
 Geneindestraat 4
 6301 HC Valkenburg

Postadres:

Gemeente Valkenburg aan de Geul
 Postbus 998
 6300 AZ Valkenburg

Bank Nederlandse Gemeenten
 IBAN-nr: NL08 BNGH 0285 0086 17
 BIC: BNGHNL2G
 KvK-nr: 14 13 19 21
 BTW-nr: NL0019.10.760.B01

Het vervoer voor het inzamelen van het papier is in de afgelopen jaren verzorgd door PreZero in opdracht van de gemeente. Eind 2023 is duidelijk geworden dat er geen marktpartij meer te vinden was die, na het verlopen van het contract met PreZero per 01-07-2025, bereid was om nog met vrijwilligers te werken.

In januari van 2024 hebben we de verenigingen tijdens een bijeenkomst geïnformeerd over dit gegeven om te kijken hoe we gezamenlijk tot een goede oplossing konden komen voor de verenigingen als de papierinzameling weg zou vallen. In juni van 2024 heeft een tweede bijeenkomst met de verenigingen plaatsgevonden. In deze bijeenkomst hebben we de verenigingen kunnen mededelen dat de gemeente een alternatief had gevonden om toch het inzamelen met vrijwilligers in stand te kunnen houden. Toen is ook aan de verenigingen aangegeven dat de MMV (Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul) gemeenten het streven hadden om naar één regeling binnen de drie gemeenten te komen. Aangezien gebleken was dat elke gemeente een eigen regeling had en een andere berekening hanteerde voor de vergoedingen die de verenigingen ontvingen. Toen is ook aangegeven dat het waarschijnlijk een vergoeding per tonnage zou worden.

De beleidsmedewerkers hebben samen opgetrokken om te zoeken naar een nieuwe vergoeding die meer synergie zou brengen maar ook toekomstbestendig was en marktconform. Hierin bleek dat de situatie per gemeente ook erg verschilden. Het streven dat de beleidsmedewerkers hadden om tot één regeling en vergoeding te komen is nog niet haalbaar gebleken. Maar de gemeente Meerssen en Valkenburg aan de Geul zijn in hun beleid wel al dichterbij elkaar toe gegroeid.

Naast dit dossier is in dezelfde periode door uw raad een nieuw beleidskader vastgesteld en een nieuw grondstoffenplan ten aanzien van afval. Ook hierin zijn verschillende keuzes vastgelegd die betrekking hebben op de inzameling van papier door verenigingen. Denk daarbij aan het hierin opgenomen uitsterfbeleid: dit betekent dat als nu een vereniging stopt met de papierinzameling, Stadsbeheer het overneemt.

Vragen:

1. Kunt u toelichten wat de overwegingen waren om de oude regeling - met combinatievergoeding en garantieregeling - te beëindigen, en wat daarbij de verwachte voordelen waren?

Overwegingen:

Door de afnemende hoeveelheid papier per huishouden ontvingen alle verenigingen per 2024 het garantiebedrag. Hierbij was geen sprake meer van een incidentele situatie.

Voordelen:

Met het nieuwe beleidskader dat uw raad op 5 februari 2024 heeft vastgesteld is naar verdere synergie gezocht in het beleid binnen de MMV-gemeenten waar dat mogelijk is. De oude vergoeding was erg ingewikkeld. Meerssen en Valkenburg aan de Geul gebruiken nu dezelfde systematiek, alleen de hoogte van de vergoeding per ton is anders. Daarnaast blijft het voor onze inwoners een stimulans om papier en karton beter te scheiden van de andere stromen om zo hun vereniging te steunen.

2. De oude systematiek bood verenigingen jarenlang stabiliteit.

Is overwogen om elementen van deze regeling (zoals het aantal aansluitingen of een garantiemechanisme) te behouden, juist met het oog op het waarborgen van een stabiele inkomstenbron voor vrijwilligersorganisaties?

De gemeentelijke afvalstoffenheffing bestaat uit de kosten die gemaakt worden voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval, waaronder ook de kosten voor papierinzameling. Het

nieuwe beleidskader biedt meer service voor de inwoners. Er zullen wel investeringen nodig zijn om grip op de kosten te houden. De komende jaren zal de afvalstoffenheffing hierdoor moeten toenemen. Nu kiest uw raad ervoor de afvalstoffenheffing lager te houden voor de burgers door deze aan te vullen vanuit de algemene middelen. Ons college krijgt meermaals van uw raad het verzoek de kosten van afval zo laag als mogelijk te houden.

En hoewel het college een goed verenigingsleven belangrijk vindt is de afvalstoffenheffing niet het juiste middel om de verenigingen die papier voor onze gemeente mogen inzamelen financieel te ondersteunen vanuit het afvalbeleid. Daarnaast zijn er ook een hele hoop verenigingen die niet in de positie worden gesteld om voor de gemeente papier in te zamelen. Als de gemeente de opbrengsten vanuit deze inzameling kunstmatig hooghoudt zou je kunnen spreken van een verkapt vorm van subsidieverlening.

Dit is niet rechtvaardig naar andere verenigingen toe en is niet wenselijk omdat op deze manier bepaalde verenigingen meer inkomsten kunnen genereren dan andere verenigingen. Als uw raad stabiliteit wilt creëren voor verenigingen zou dit niet moeten verlopen via de papierinzameling. De inzameling van papier is als ware een schaars recht waar eigenlijk iedere vereniging voor in aanmerking zou moeten kunnen komen. Omdat er voor een uitsterfbeleid is gekozen is dat ook niet meer mogelijk.

Bij het overgaan van de oude regeling naar de nieuwe regeling is in de vergoedingen die verenigingen ontvangen gezocht naar een eerlijke benadering. De vergoeding is voor alle verenigingen eerlijker geworden een beloning gekoppeld aan arbeid. Zamel je als vereniging in, in een gebied met dichte bebouwing, kon je veel sneller meer papier inzamelen en kreeg je daarnaast ook nog meer geld omdat je meer aansluitingen had. Had je veel lintbebouwing, dan moest je meer meters maken en tijd investeren om dezelfde hoeveelheid papier in te zamelen en had je minder aansluitingen waarvoor je een vergoeding ontving. Dus het is logisch dat de vereniging die papier ophaalt in het centrum er met de nieuwe regeling financieel op achteruitgaat. Daartegenover staat dat de meeste andere verenigingen erop vooruit gegaan zijn onder de nieuwe regeling. Hetzelfde geld is dus anders en naar ons inzicht eerlijker verdeeld.

3. Hoe beoordeelt het college de verschillen in vergoedingen tussen de samenwerkende gemeenten (Valkenburg: € 45, Meerssen: € 50, Maastricht: hoger), gezien het streven naar uniformiteit binnen de samenwerking?

Verschillen tussen vergoedingen

Alle drie de MMV-gemeenten hadden een andere berekening die erg van elkaar verschilden. Maastricht heeft nog geen aanpassingen doorgevoerd in de vergoeding, al zijn daar wel wensen voor. Tijdens de overleggen tussen de drie gemeenten om tot een meer afgestemd beleid te komen hebben we gekeken naar welke vergoedingen er in onze regio gehanteerd worden. Hiervoor hebben we expliciet naar Rd4 gekeken aangezien deze het dichtst tegen onze gemeenten aan liggen. Daaruit bleek dat de gemiddelde vergoeding (op Zuid-Limburgse schaal) € 42,- de ton was. Van de drie MMV gemeenten had Valkenburg aan de Geul al de soberste vergoeding. Meerssen kwam van een hoge vergoeding en Maastricht had de hoogste vergoeding. In Valkenburg hebben we gekozen voor €45,- de ton, Meerssen voor € 50,- euro de ton en Maastricht is op haar oude vergoeding doorgegaan. De rekenmethode tussen Meerssen en Valkenburg aan de Geul is nu dus hetzelfde, alleen het bedrag per ton verschilt.

Hoe zijn we in Valkenburg op een bedrag van € 45,- uitgekomen?

We hebben de oude vergoeding inclusief de aansluitingen gedeeld door het aantal tonnages dat over de laatste 7 jaar is ingezameld. Zie onderstaande tabel. Daar kwam een bedrag van €46 de ton uit. Aangezien het bedrag per ton in de 10 gemeentes om onze gemeente heen (Rd4) gemiddeld € 42,-

per ton was hebben we onze vergoeding afgerond naar € 45,-. Daarmee is de nieuwe vergoeding marktconform.

Gemiddelde opbrengsten oude regeling vertaald naar tonnages

Jaar	Kosten vereniging	Aantal kg	Vergoeding verenigingen per ton
2017	€ 35.581,38	947.400	€ 38,00
2018	€ 34.514,13	904.710	€ 38,00
2019	€ 34.840,28	834.370	€ 42,00
2020	corona div maanden door sita opgehaald	807.030	garantiebedrag uitbetaald aan verenigingen
2021	€ 33.048,48	719.090	€ 46,00 *)
2022	€ 35.003,87	798.200	€ 44,00
2023	€ 34.320,37	723.320	€ 47,00
		gemiddeld	€ 46,00

*) In 2021 heeft Prezero het oud papier in Berg opgehaald. De kosten hiervan bedroegen € 13.501 In totaal hadden zij 125.880 kg opgehaald. Dit getal is buiten het aantal kg. gehouden.

4. Wij hechten eraan dat de gemeenteraad tijdig en volledig wordt geïnformeerd bij beleidswijzigingen met maatschappelijke impact.

Kunt u reflecteren op de wijze waarop de raad in dit traject is meegenomen, en hoe dit mogelijk in de toekomst versterkt kan worden?

Het aanwijsbesluit en de regeling die daaraan verbonden is, is een collegebevoegdheid. De raad is meerdere keren mondeling geïnformeerd over de uitdagingen rondom de inzameling van papier en de nieuwe aanbesteding met het inzetten van vrijwilligers. Uw raad is onder andere geïnformeerd in de commissie FD van 16 januari 2024, 19 maart 2024 en tijdens de raadsbehandeling van 1 juli 2024 en 12 november 2024. Bij de laatste raadsvergadering van 30 juni 2025 zijn technische vragen van het CDA over dit onderwerp beantwoord. Gezien al hetgeen hiervoor geschetst is, is het college van mening dat de raad voldoende was geïnformeerd over de zaken waar haar bevoegdheden lagen.

Informatieplicht en politieke gevoeligheid

Rondom de papierinzameling met vrijwilligers is uw raad de afgelopen jaren meerdere keren geïnformeerd over de problemen die hieromtrent speelden juist omdat wij inzien dat dit politiek gevoelige zaken zijn. Daarom hebben we er ook voor gezorgd dat we naar alternatieven gezocht hebben om papierinzameling met verenigingen doorgang te laten vinden. Dat is gelukt.

Informatiebehoefte raad versterken

Het college vindt het belangrijk dat uw raad volledig en tijdig voorzien wordt van de informatie waar u behoefte aan heeft. Wij waren en zijn nog steeds van mening dat we zorgvuldig in deze casus gehandeld hebben. Zeker als het gaat over collegebevoegdheden is het niet altijd mogelijk goed in te schatten tot op welk detailniveau de informatiebehoefte van uw raad reikt. Als u voorstellen heeft om dit te verbeteren, dan staan we daar volledig voor open.

5. De inzet van verenigingen draagt bij aan maatschappelijk draagvlak én kostenbeheersing. Ziet het college mogelijkheden om in overleg met de betrokken partijen te komen tot een structureel werkbaar oplossing, waarbij ook recht wordt gedaan aan de inzet van vrijwilligers?

Binnen de nieuwe vergoeding zijn de opbrengsten eerlijker verdeeld naar arbeid die verricht worden. Het aantal tonnages bepaalt de hoeveelheid arbeid en dus de vergoeding.

Het college heeft er alles aan gedaan om met de vereniging die het meest geraakt werd eruit te komen. Het college heeft in overleg met de betreffende vereniging nog voorgesteld om 50% van de gemiste inkomsten over 2025 te compenseren. De vereniging heeft ervoor gekozen hier geen gebruik van te maken en deze casus voor te leggen aan de bezwaaradviescommissie. Die bezwaaradviescommissie oordeelde dat het inzamelingsbesluit wel als publiekrechtelijke rechtshandeling dient te worden aangemerkt, maar het toekennen van de vergoeding niet, ook al is de vergoeding een onderdeel van het besluit. Het college heeft het advies van de bezwaaradviescommissie overgenomen omdat er geen valide argumenten waren om van dat advies af te wijken.

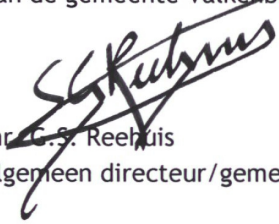
6. In de brief wordt vermeld dat het bezwaartraject voor de verenigingen is vastgelopen vanwege het privaatrechtelijke karakter van de regeling.

Acht u het wenselijk om dit aspect in de communicatie over toekomstige besluiten explicieter te benoemen?

Het jaar 2025 was het eerste jaar dat we verenigingen hebben gewezen op de mogelijkheid van beroep- en bezwaarprocedure van de gemeente. Mede omdat er grote veranderingen waren doorgevoerd. Volgens de bezwaaradviescommissie kan in algemene zin een vergoeding enkel worden verstrekt via een (publiekrechtelijke) subsidie of middels een (privaatrechtelijke) opdracht. Enkel tegen het toekennen van een subsidie of de hoogte daarvan kan bezwaar worden gemaakt. Bij een opdracht dient de privaatrechtelijke weg te worden bewandeld. Daarom was het advies het ingediende bezwaarschrift niet-ontvankelijk te verklaren. Wij zullen dit bij het versturen van toekomstige aanwijbsbesluiten in lijn met het advies van de bezwaarschriftencommissie communiceren. Daarbij wijzen we wel op het gekozen uitsterfbeleid en de juridische risico's rondom schaarse rechten en het gelijkheidsbeginsel.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. C.S. Reekhuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester